SỐ THỨ MƯỜI. — SỐ THỨ 1644 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ BẢY 9 SEPTEMBRE 1922

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm.	Các làng và các công-sở	Sáu tháng.	Ba tháng.	Một tháng.
Một năm.	6$00	»	3.00	1.50	0.50
Các làng và các công-sở	6$90	5.00	3.50	1.75	0.60
Sáu tháng.	5.00	3.50	3.20	1.60	0.55
Ba tháng.	5.30	3.20	3.00	1.60	0.55
Một tháng.	6$00	3.30	3.00	1.65	0.60
Ngoại-quốc	9$00	4.50	2.25	0.75	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LOÃN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 0 lignes au cen
Théâtre de hauteur, sur 0 — de large.
Une seule insertion. . . . 0$10 le c/m
Par contrat annuel
Par contremètre et par insertion. . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Bàn thêm về vấn-đề gia-đình giáo-dục

Về vấn-đề gia-đình giáo-dục của người mình, thật đã lắm phen được các nhà ngôn-luận bàn đi bàn lại rồi. Xem trong những bài ấy thì đã rõ ràng cái gia-đình giáo dục của ta tuy có lắm điều hay mà cũng rất nhiều điều khuyết-điểm. Mà cứ đem so sánh những điều hay với những điều khuyết-điểm thì sẽ thấy điều hay thì ít mà khuyết điểm nhiều quá bội phần. Những điều khuyết - điểm ấy các nhà ngôn - luận lưu tâm đến sự giáo dục đã từng nói đến, tưởng đây bất tất phải kể lại làm chi. Nào khuyết điểm về phần thể dục mà khiến cho người mình phần nhiều thân thể yếu đuối, chân tay èo-lả, hết bệnh này lại lật no, động giờ giời là thấy ốm, động lâm lụng là thấy nhọc ngay. Nào khuyết điểm về phần trí-dục, vì chỉ chuyên về một mặt luyện tập cái khiếu nhớ (la mémoire), nên người mình chỉ được cái sách thì thuộc lòng như cháo, nhưng vụng suy xét, vụng phán-đoán, không có chí sáng khôi, khiến nên con đường tiến-bộ chậm chạp kém người. Nào khuyết-điểm về phần đức dục, chỉ lấy quyền áp-chế của cha mà đè-nẹt con em, khiến nên sinh ra cái tính phục-tòng quá ư giới-hạn, kém cả tư-cách tự lập mà có hại cho đường sinh-hoạt của quốc-dân. Vì những điều khuyết-điểm ấy nên nói-giống Lạc-Hồng tuy có đã lâu đời, mà vẫn là một nòi-giống yếu hèn suy - nhược. Vì những điều khuyết điểm ấy nên nước Việt-Nam mình tuy có một cái văn-minh tối cổ, tuy có một cuộc lịch sử vẻ vang, mà nay vẫn chưa chiếm được một cái địa-vị khả-quan ở trên vũ-đài thế-giới.

Vậy muốn cho cái tương lai của nòi-giống ta được chắc chắn về vang, tất phải tìm phương bổ-cứu những điều khuyết điểm ấy mới được. Phải trông nom về đường thể-dục một cách cẩn-thận chăm chỉ hơn, vì thân thể có mạnh mẽ thì tinh-thần mới hoạt bát, lẽ đó không cần phải giảng giải ai cũng rõ rồi. Về đường trí-dục thì không nên chuyên một mặt luyện thành người vẹt, phải làm sao cho thành một người biết suy xét kỹ lưỡng, biết phán đoán phải đường mới là người hữu dụng. Về đường đức-dục thì không nên chỉ luyện-tập ngoài hình-thức mà phải rèn luyện cả lương tâm, không nên chỉ cốt làm thành những hạng người máy (automates) mà phải luyện sao cho biết suy nghĩ làm sao thì thực-hành làm vậy, biết tự mình sai khiến lấy mình chớ không nên chỉ một mực phục tòng dưới quyền kẻ khác.

Muốn bổ cứu được những điều khuyết-điểm ấy, muốn cho gia-đình giáo-dục của ta được hoàn toàn thì phải làm thế nào? Theo ý ngu của ký-giả thì thiết tưởng muốn cho gia-đình giáo-dục của ta được khỏi những điều khuyết-điểm trên kia, thì cách hay nhất là phải làm sao cho những người sắp sửa được làm cha có một nền giáo-dục về phương-diện lý thì phải làm thế nào? Cứ xét hiện tình quốc dân ta ngày nay thì phải dùng cách gì để cho những kẻ sắp sửa và những kẻ đã được cái hạnh-phúc ngày-hiền làm cha mẹ biết được cách trông nom dạy dỗ lũ trẻ thơ thế nào là đích đáng? Phải dùng cách gì cho gia-đình giáo dục của ta được hoàn-toàn, cho lũ âu-nhi khỏi bị thiệt thòi và cho cái tiến-độ của nòi giống mình khỏi có bề lo sợ? Muốn thế thì phải:

1° Một là bao bỏ rất nhiều sách bằng quốc-ngữ đạy phép nuôi trẻ thơ cho những bậc phụ-nữ xem hiểu dưỡng sinh nhi phép phải thế nào thì lũ trẻ thơ mới tránh được những bệnh nọ sài kia, được khỏe khoắn trong người, như thế cái nạn hài nhi yếu-tử mới mong một ngày một bớt dần đi được.

2° Hai là phải làm những sách dạy về khoa giáo-dục, nói về tâm-lý trẻ con cũng bằng quốc-văn để cho những người làm cha mẹ biết cách dạy dỗ lũ trẻ. Nhất là bây giờ có ai ra công làm cho một quyển nói về tâm lý trẻ con Việt-Nam thì lại càng có ích vô cùng, vì tâm lý học là một khoa học rất cần cho các nhà giáo-dục. Nhà giáo-dục cần phải biết tâm-lý lũ trẻ thơ cũng như nhà canh-nông cần phải biết các địa chất, nhà lương-y biết các cơ thể của người ta, có như thế mới khỏi lầm lẫn và chóng có kết-quả hay được.

3° Ba là vì nay phần nhiều quốc dân chưa biết quốc-ngữ, chưa biết đọc sách, dù có ban bố cho nhiều sách về phép nuôi con, về cách dạy dỗ, về tâm lý cũng chưa đủ, vậy trong khi chờ đợi cho mọi người đều biết xem sách bằng quốc văn, thì các nhà lương-y, các nhà giáo dục nên thỉnh thoảng diễn-thuyết hoặc ở các thành-phố, hoặc ở chốn thôn quê — mà nhất là ở chốn thôn quê — về phép nuôi con trẻ hay về cách giáo-dục lũ âu-nhi. Như thế tất dần dần làm tiệt được những điều mê tín trong cách trông nom lũ trẻ, làm mất được những điều lầm lỗi trong việc giáo - dục âu-nhi, rồi một ngày kia quốc-dân hiểu rõ rằng biết cách nuôi con dạy con thì có ích là ngần nào, bấy giờ có lẽ gia-đình giáo-dục của ta sẽ được gần đến chỗ hoàn-toàn mà tánh mạng lũ trẻ thơ không đến nỗi nguy-nan như trước và tiến-độ nòi Lạc giống Hồng sẽ lắm cơ hi-vọng được.

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 6 Septembre 1922

Việc Đông-âu

Tin Angora. — viên nguyên soái nước Hy-lạp tên là Tricoupis bị bắt. Đạo quân Hy-lạp ở miền Nam, bị vây, phải bắt cả.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 8 Septembre 1922

Hội-đồng các quan Thượng-thư

Ngày hôm thứ năm, quan Công-tác bộ thượng thư đã đệ trình tòa Hội-các một bản tờ trình định trước kia thay-thuyền hòa-ưa chiến làm ba điều mà thay đổi nhau làm việc trong 24 giờ, nay chỉ đặt có hai đội thay đổi nhau mà thôi. Cái thể lệ mới ấy, tiền phí tiêu đỡ được 300 triệu quan. Ngài lại đệ trình một bản chỉ-dụ nữa định thay thuyền trong bộ Hải-thuyền một ngày phải tại chèo trong 12 giờ.

Các công-trình của Đức phải làm

Hội đồng xét cái chương-trình các công-trình của nước Đức phải làm nay mai sẽ cử đại-biểu đi thương-nghị với các đại-biểu nước Đức.

Việc miền Đông-âu

Tin Constantinople. — Có tin rằng quan Nguyên-soái Hy-lạp tên là Tricoupis bị bắt.

Quân lính Hy-lạp ở miền Nam họ xong thành Abkan, phía Tây Alecheir, tới Salikli. Tinh binh Hy-lạp ngày cấp tấn. Các đội tiên-phong Thổ-nhĩ-kỳ hiện đóng cách Smyrne bốn mươi kilomètres.

Trong khi Hy-lạp phải lui, họ đốt cả các thôn xã. Từ khi khởi việc chiến-tranh đến giờ, Hy-lạp mất độ 50.000 người. Trong số ấy là kể cả 15.000 tù binh.

Nước Pháp đã phúc lại bức thư của nước Anh về việc giảng hòa cho hai nước Hy-lạp và Thổ-nhĩ-kỳ. Nước Pháp cũng biểu đồng tình về việc nên ngăn ngừa cho hai nước đừng đánh nhau nữa, và nước Pháp cũng rất lòng giáp cho hai bên trực tiếp điều-đình với nhau.

Việc nước Brésil

Lễ bách-chu-niên cuộc độc-lập nước Brésil đã bắt đầu ở Rio-de Janeiro. Nước Pháp có quan đại-sứ Conty và một phái-bộ đến dự lễ. Trong phái-bộ ấy có: phi-hành gia Fouck sang bộ-ngự-viện, ông bộ ngự-viện Géo Gerald, các ông han-lâm Pierre Janet, va Borel, các nhà giáo sư Dumas và Cairay. Quan Giám-quốc Millerand có gửi một bức điện-tín mừng quan Giám-quốc nước Brésil.

Hội Vạn-quốc

Theo như lời ông hội-trưởng Edwards, hội Vạn-quốc đã gởi một bức điện tín mừng nước Brésil, trong khi làm lễ kỷ-niệm bách-chu-niên cuộc độc lập. Tờ nước Israi (Nhật bản) nói rằng hội Vạn-quốc một ngày một thêm phát đạt. M. Motta (Thụy sĩ) nói rằng cái quyền của hội Vạn-quốc và cả quyền của tòa trị-sự hai bên hễn đợi không được phân minh thực là một điều nguy hiểm. Sau ông có nói rằng nước Thụy sĩ sẽ hết lòng giúp trợ cho nước Áo.

Hội Vạn-quốc có lại cho cho các hội quán như sau này:

Lên khai nghị. M. Edwards, là hội-trưởng có đọc để-văn chúc mừng nước Brésil đương là kỷ-niệm bách-chu niên cuộc độc-lập. Hội-đồng đồng-thanh quyết nghị gởi điện tín mừng nước Brésil. Đoạn đại hội-đồng xét bản tờ trình về công việc của tòa Trị sự và của hội Tour-kỳ. M. Ishi (Nhật) tán dương công trạng của hội Vạn-quốc trong hai năm rưỡi nay về các việc giải quyết điều đình các mối tranh đoan của Liệt-quốc.

M. Motta khen tòa trị-sự đã khéo vội trù-tính cái việc nước Áo. Đã có hội Vạn-quốc, tất nước Áo phải được bình yên, các hội-viên trong hội Vạn-quốc ai cũng yên trí rằng cần phải bảo toàn địa hạt và cuộc độc lập cho nước Áo. M. Nansen (Na-uy) lấy làm không hề dự về cái tình hình Âu châu không được bình yên vui vẻ. Liệt-quốc đã hội-nghị nhiều lần mà cũng chẳng nên công cán gì. Nước Na-uy tuyệt tỏ thiệt hại về cái nỗi không-khoảng trong nền kinh-tế ngày nay. Nước Nga thì nọi về cái nạn cơ cận và đói kém. Hội Vạn-quốc nay định xét về việc ấy thời ông lấy làm vui lắm, ông Nansen lại xin hội-đồng lưu tâm đến cái vấn-đề các tiền dân ở an-nhàn trong nước. Ông lại mong rằng hội-đồng thành-giám quản bị sẽ soạn được một cái chương-trình các chánh-phủ cũng theo đó mà chuẩn cả. Về việc thanh giảm quân bị là một cái công việc lớn của hội Vạn-quốc vậy.

M. Mesdoff đại-biểu nước Áo có đọc diễn-văn cảm tạ các viên đại-biểu đã tỏ tình thân-ái với nước Áo.

Việc nước Hoa-kỳ

Ngày hôm thứ tư, tại Hoa-kỳ đã làm lễ kỷ-niệm ông La Fayette, và trận chiến-tranh trên sông Marne.

Thị giá quốc-trái: 3/. 61.75 — 4/. 1918 83.50 — 5/. 1915 1916 76.80 — 6/. 1920 89.10 — 6./. 1920 91.20

Nói về giá-trị của mỹ-thuật

(Tiếp theo)

Phẩm-vật, ghen-ghét, tư-kỷ, ba cái tính đó, cái danh hiệu dầu không cùng mà cái cơ sở-đi gây nên họa loạn thì cũng như một vậy. Sự bình-bình của thế-giới đến nỗi phải thường phải tan, cái cảnh-tượng thái-bình đợi đồng đến nỗi không bao giờ thực hiện được, hà chẳng phải vì ba cái đó là nguyên nhân dư? Học các bậc triết-nhân xưa nay, lập ra học-thuyết tôn-giáo, pháp luật để làm phương bổ cứu, để không có thể được rồi, mà lại làm trái đi, nhân đó mà giả đúng ra thế khác để nâng sinh cái lòng phẩm-vật, ghen-ghét, tư-kỷ mọc cành, gieo giống mà nảy nở ra một mặt không biết tìm ra cách gì, hầu như không có phương pháp gì bổ cứu được nữa, mà mỹ-thuật! một hay trở hóa được một cách êm đềm, thì công dụng hà chẳng lớn lao lắm ra? Tuy vậy cũng còn chưa đủ. Nói rằng hòa được lòng phẩm-vật, trừ được lòng ghen ghét, bỏ được lòng tư-kỷ, ba cái đó công dụng dầu to, nhưng đều là nói về phương diện làm cho mất hẳn đi đó thôi. Chứ phẩm các vật đẹp ở trong trời đất, như vật thiên nhiên, như vật nhân tạo, thì hình sắc đều khác hẳn không cùng, cho nên cảm người cũng thiên hình vạn hóa, thực là khó nói cho ra. May nhờ lược kể, thì công dụng của mỹ-thuật không những chỉ ở ba điều đã kể trên đó mà thôi. Nghĩa là không những làm cho tình xấu của người mất đi mà lại còn làm cho cái tính hay của người phấn khởi ra nữa. Mỹ-cảm đã hay xúc tiến được văn-minh vật-chất, đó là một cái có hiển nhiên cái trong thái dung hòa không những chỉ hóa được lòng phẩm-vật mà lại hay khiến người khoan hoãng bác ái mà sinh lòng nhân, trọng thái siêu thoát không những chỉ trừ được lòng tư-kỷ mà lại khiến người còn cái cao thượng, đến như trong thời này hòa thì rõ nên ra không biết đâu mà lường được. Nhưng có thể nói tóm lại mà chia ra làm hai loại. Vì rằng cảnh-vật trong trời đất, có cái đẹp chung-cả, có cái đẹp riêng-tư. Thuộc về cái đẹp công-đại, như mặt trời sáng, như trăng sáng vang, như trùng thấp ngày-ngà, như sông bể cuồn cuộn, tất hay phẩm khởi được cái tinh-thần bao-la của người, làm thành được người ấn tiến lối lạc quang-minh. Thuộc về cái đẹp tư-tế, như dáng mây, như chân ngọc, như hương hoa tinh thần nhỏ, như đoạn thi văn ly kỳ, tất hay hưng khởi được tình-tứ ôn-nhã của người, làm thành được người quản tử khoan hòa vẫn vẻ. Cho nên người nào giàu về cả mỹ-cảm chung đại, thì ắt là người thực lòng rộng lượng, sốt sắng dám làm không có cái nết thấp bọn quê hèn; người nào giàu về cái mỹ-cảm tư-tế, tất là người kỹ-càng cẩn thận, trọng hiếu nghĩa, có cái về u-nhàn trầm-định. Ấy vì cái lẽ đó mà nhà triết-học thực là được cái đạo-đức cần đến. Nhất-thiết về cái Tư-bản-chủ nhân, nhân vì đâu, thì thực được một bề hiểu rằng: xứ Nhã-điển nát gỗ tốt đẹp, sông nước sạch trong, cho nên người tuấn-tú mà chuộng văn; xứ Tư-ba-đạt nát gỗ chóng-chặp, sông bể dập dồn, cho nên người hung tợn mà chuộng võ. Ấy vì cái mỹ-thuật thiên-nhiên không chủng, mà tính tình người khác hẳn đến thế. cái công hiệu mỹ-thuật hay cầm phải được người thực đã rõ vậy.

Những điều đã kể như trên đó, là theo cách nhà chính của mỹ-thuật mà nói. Mỹ-thuật mà nhiều khi thì có thể rèn đúc người mà có được cái hiệu-lực vĩ-đại, nhưng nếu mà không nhờ-chính thì lại dẫn-dụ người mà gây nên cái mầm họa gớm ghê. Thử xem ngay như những người mỹ cảm nông nổi, tai nghe những tiếng đàn giọng hát dậm tà bi-lỉ, mắt trông những cảnh sắc gian giảo điên ngoan, bèn sinh ngay cái mỹ cảm bất chính rồi ra tập nhiễm làm càn. Xem như vậy thì cái vấn-đề mỹ-đục là một sự cần thiết cho khảo mỹ-thuật của đời người cần phải nghiên cứu.

Nay muốn nghiên cứu về cái vấn-đề mỹ-đục, thì trước hết ta phải theo cái tinh-chất của mỹ-thuật mà chia ra làm hai phái như sau này:

1 Cái đẹp tự-nó. — Tức là những mỹ-thuật-phẩm chỉ thuần để cung sự vui thú cho người, ngoài cái đẹp thì không còn mục-đích gì khác nữa, như bội-bọa, điêu-khắc, âm-nhạc, xướng-ca, vũ-đạo thì phỏ vậy.

2 Cái đẹp gợi-cảm. — Tức là những mỹ-thuật-phẩm trên phần thực-dụng lại có phần quan-hệ mật-thiết hơn, như kiến-trúc, viên-nghệ cho-nên vậy.

Hai phái khác nhau như thế, ta có liền-giải được thì ta mới biết cái công dụng của mỹ-thuật mà gia làm chính đốn mới nên.

Nước ta mở mắt trước tiên-hóa chậm chạp, dân trí phác lỗ, cho nên các mỹ-thuật-phẩm từ xưa nói về phần nhân-tạo thì chưa có cái chi đủ liệu cho phần-khích được tinh-thần và vật-chất của nhân dân cho nên cái mỹ-cảm của người mình đối với cái đẹp thực hình như nhạt nhẽo, không có cảm-giác gì đối cảnh nào, vì cái lẽ đó mà cái mỹ-thuật-phẩm của người mình chế ra không những là không đẹp mà lại hình như không ưng-dụng cho tâm thần người được chết mấy nay. Không những thế mà thôi, ngay đối với cái đẹp thiên-nhiên cũng không mấy người có cái mỹ-cảm biết yêu chuộng, biết bảo-tồn, mà cho nên lại còn làm tàn hại đi nữa. Cho nên ta có thể nói được rằng người mình thực không mấy ai có mỹ-cảm, mỹ-cảm đã không có, thì mỹ-thuật-phẩm bởi đâu mà chẳng hàng, cái có nước yếu dân nghèo, để cũng vì đó. Như vậy ta chẳng đáng nên lưu-tâm lấy đối chút sao?

X.

VĂN UYỂN

Đồng tiền trình

Vuông khuôn rõ cả lại tròn vành,
Khắp chợ thì qué gại chuộng mình.
Đôi chắc đi rồi thương mạn bạc,
Giải đồng bước chặt tấm lòng trình.

T. P.

Câu đối khóc vợ anh em bạn cưới vợ

Đèn sách mấy năm, trường thi-học tới nghiệp, sao cho đăng-văn-bằng, công quê rồi công quê thật.

Bạn bè đôi lứa, người gia-đạo giai-nhân, khách oán-chương tới tấp, Chúa, Trên nào có Chúa Trên hơn.

Câu đối khóc vợ anh em bạn

Với chi trời sao khéo chiều cay, nỡ người gia-đạo, nay nỡ đoạn-trường, xem khuya một mực lo toan, chữa chồng nhỏ non không để tiếng cho sui, khéo chành-lệch.

Phải chẳng bạn cũng thời ai ngoài, nào con ngoãn-lẫn, nhà nhà thanh-đạm, ngoảnh đọc một mình con quyến, đau ruột héo gan, nỡ bỏ người lòng cảm.

Ngẫu-đề

Ai đưa ta đến Thanh xuyên,
Ngắm nghía ta nhiều thú tự nhiên :
Nhà rộng thoáng, trang trường dạy học,
Hoa thơm bướm lượn, ngoài cảnh tiên phiền,
Lắm khi rủ rỉ đàn con trẻ,
Thỉnh thoảng vui chơi chỗ bạn hiền
Còn thú phong lưu trời sẵn để,
Nhân duyên sao hẳn gặp thuyền-quyên.

Vui cảnh nhà

Kia trời nay đã hậu cho ta,
Ngẫm nghĩ ta vui thú cảnh nhà.
Rửa bạc lo-tho ông (1) cụ thọ,
Tác vàng phất phới mẹ cha già.
Anh em phương-trưởng nay vừa bốn,
Chân chất xem vậy mới có ba.
Khoa cử chẳng to và chẳng nhỏ,
Học hành hai lối đã ngâm nga.

Chanh-xuyên co-sĩ Vũ-mộng-Bằng.

Đau răng tự thán

Đã sáu mươi năm giữ vẫn còn,
Nào ai tham nhà cửa đòi ngon
Thế mà thằng thắng cơ già yếu.
Hà để say đi vận nước non.
Thà rụng cái gì đâu có tiếc,
Không nhai được nữa nghĩ sinh buồn
Thôi thì lợi gặm dần đà vậy,
Lại hóa ra người lúc trẻ con.

Lộc-Hà Ngô-Tiêu-Phu

(1) Ông tam-đại, gọi bằng ông.

HÀI ĐÀM

Văn-sĩ đánh nhau

Hai nhà văn-sĩ kia bạn chí thân. Một hôm bất-bình đến đánh nhau. Song văn-sĩ đánh nhau cũng có khác người thường : hai nhà đã năm lấy tóc nhau rồi, nhưng chưa đánh vội, mỗi nhà còn đọc một bài thơ.

Nhà thứ nhất đọc :

Ai bảo nhà ngươi tố-giác ra ?
Ta đa-cập Hội, chết ngươi à ?
Ai-tình êm-ái sao không muốn ?
Đã đỏ mặt, cho biết mặt ta !

Nhà thứ nhì họa nguyên-vận :

Muốn đỏ mặt gì cứ đỏ ra !
Xoảy tiền công chẳng tội to ô ?
Quân tình vì nghĩa mồm ai nói ?
Tố-giác ta làm nghĩa-dọ ta !

Thơ song đấm đá đỏ ra.
Cái hăng văn-sĩ bằng ba hăng thường.
Hai nhà cùng bị trọng-thương.....

Sơn-phong

Hội Bắc-kỳ Quan-lại

Biên bản

Hội-đồng quản trị lâm thời họp hội-đồng ngày mồng 3 tháng Septembre 1922, lúc hai giờ rưỡi chiều, tại nhà hội Khai-trí-tiến-đức.

Có mặt các quan sau này đến dự hội :

Quan hội-trưởng Phạm-văn-Thụ Tổng-đốc Nam-định.

Quan Thiếu Hoàng-trọng-Phu, Tổng-đốc Hà-đông (trị-sự).

Quan Thượng Lê-trung-Ngọc Tổng-đốc tòa Thượng-thẩm (phó hội trưởng).

Quan Thượng Trần-v- Thông Tổng-đốc tòa Thượng-thẩm (trị-sự).

Quan nguyên Đô-thống Đỗ-đình-Thuật (thủ quĩ).

Quan Tuần-phủ Hưng-yên Nguyễn-năng-Quốc (trị sự).

Quan Tuần-phủ Phúc-yên Bùi huy-Tiến (trị sự).

Quan Án-sát Hà-đông Lê-văn-Đính (trị sự).

Quan Thượng-tá Hà-đông Nguyễn-tất-Tế (trị sự).

Quan huyện Yên-phong Hoàng-hữu-Đôn (thư ký).

Khi quan hội-trưởng khai buổi hội-đồng thì xin quan Thượng Lê lần lượt đọc các văn-đề phải bàn đến. Đọc xong, quan hội-trưởng xin hội-đồng cho ý kiến quan Thống-sứ để xin ngài cử hai quan đại hiến vào Kinh yết bệ đức Hoàng thượng hồi loan.

Hội-đồng xin cử quan Thiếu Hoàng, quan hội-trưởng, quan Thượng Lê, quan Thượng Trần, quan Đô-thống, quan Thượng-tá Hà-đông đến thứ sáu 8 September đến yết kiến quan Thống-sứ để cám ơn quan Thống-sứ đã cho phép lập hội và kính tặng ngài cùng quan nguyên Khâm-sứ Tissot chức danh-dự hội-trưởng, và xin cử hai quan Thượng Tử-Đạm và Nguyễn-hữu-Bài vào Kinh yết bệ Hoàng thượng, và diện tiếu việc lập hội Bắc-kỳ quan-lại.

Quan Thượng Lê xin hội-đồng bàn mà tìm cách thế nào để giúp hội-viên và gia-quyến, hoặc giúp tiền tài, hoặc giúp thế-lực và định cách khánh điển thế nào cho nhất định.

Quan Thiếu Hoàng nói : hội-viên hoặc gia-quyến gặp sự bất trắc mà có thỉnh cầu đến hội, và lời thỉnh cầu xác-đáng thì hội nên hết sức giúp hội-viên và gia-quyến để tỏ tình thân ái. Việc phòng tang hội nên phái người đến phòng và làm một bức trướng để phòng thay mặt hội. Trường lấy làm ra hai hạng, một hạng 6 p. 00 để phúng các quan viên đồng từ 10 p. 00 trở lên, và một hạng 3 p. 00 để phúng các hội viên đồng từ 3 p. 00 trở xuống.

Hội sẽ làm một cái mẫu trướng sẵn. Quan hội-trưởng hỏi trướng lấy nên để bốn chữ *Cẩm-Khải-Hệ-Chi* đã đi phúng điếu bực nào trong hội cũng dùng bốn chữ ấy cho nhất-định.

Hội-đồng xin y theo lời quan Thiếu Hoàng và quan Hội-trưởng bàn như thế ; và cử quan Thượng Lê và quan nguyên Thượng-tá Phạm-hoằng-Lâm thảo một bản thể lệ về các việc ấy, rồi sẽ đem ra đại hội-đồng mà nghị luận. Còn việc khánh thì quan hội-trưởng và quan Thượng Trần xin thôi. Hội-đồng đều ưng thuận cả.

Quan Thiếu Hoàng và quan Tuần phủ Hưng-yên lại nói rằng hội là cần nhất về việc bảo tồn danh-dự, để cho quan trường có thể thống.

Quan Thượng Lê nói rằng : việc ấy trong điều lệ hội cũng đã nói minh bạch, nếu hội viên nào có tiếng xấu tổ tường công chúng đều biết thì mất cảm hội viên và hội không giao thiệp và bênh vực gì đến nữa, còn các điều lệ-toát xin sau sẽ bàn kỹ.

Hội-đồng đều ưng thuận.

Việc bảo thủ quyền lợi, hội-đồng bàn xin Nhà-nước trước hết tăng lương cho các tư-thuộc nha-lại ; hội-đồng đều ưng thuận cả, và nói rằng : các việc ấy cuối năm 1920 thì quan Thiếu Hoàng, quan Thượng Phạm, quan Thượng Trần, quan Thượng Lê và vài ba quan đại viên khác đã kỳ đơn xin chính-phủ rồi, lại hôm hội-đồng quản trị vào yết kiến quan lớn Thống-sứ đã có xin lại cùng ngài một lần nữa rồi, thì ngài cũng đã hứa sẽ cho, vậy xin đợi đến hết năm tây này, nếu Nhà-nước tăng lương rồi thì thôi, nếu chưa tăng lương thì hội-đồng quản-trị làm đơn nhắc lại việc ấy.

Ông Thư-ký Hoàng-hữu-Đôn xin hội-đồng nhân dịp mà tăng lương cho cả các quan-lại, vì bây giờ vật dụng đều đắt đỏ gấp ba, nhất là những quan - lại lĩnh ít lương, thì không thể nào tiêu đủ. Việc ấy hội-đồng cũng ưng thuận như thế, nhưng xin thong-thả sẽ xin một thể.

Quan Thiếu Hoàng lại xin cứ ngay một tiền hội-đồng để bàn những điều gì cần thì nhờ cậy.

Hội-đồng xin cử quan Thiếu Hoàng quan Thượng Trần, quan Thượng Lê và quan Thượng tá Hà-đông xét bản việc ấy.

Quan Thượng Lê nói có nhiều quan viên hội viết giấy bỏi các điều sau này :

1· Hội mới lập vào tháng tám tây, thì tiền lệ đồng niên phải đóng cả hay là phải đóng nửa năm ?

Hội đồng quản-trị định rằng : Đã có nhiều ông đã giử tiền đóng tiền lệ cả năm rồi, thời xin định thu tiền lệ cả năm mới phải.

2 Các quan tri-châu cùng trợ-tá, bậc bổ, thông phán, kinh-lịch nên đóng vào hạng nào ? Vào hạng quan hay là lại ?

Hội-đồng quản-trị định rằng : Cứ theo Nam lệ thời các ông ấy đã vào hàng thuộc viên, nhưng mà trong 5 hạng ông ấy duy có ông tri-châu đã có ấn, dưới lại có tư thuộc, thì ông ấy nên phải đóng vào hạng quan, còn bốn hạng ông kia hàm đã cao, mà dân đã gọi là quan thì cũng nên đóng như thế cả, cho khỏi phải xin phép quan lớn Thống-sứ mà đặt lệ riêng cho các chức ấy.

3· Các ông đã có giấy tỉnh nguyện vào hội có phải chờ hội-đồng quản-trị phúc lại mới phải đóng, hay là phải đóng liền ngày.

Cứ theo điều lệ hội khoản thứ 9 thời phải chờ trả lời, nhưng mà bây giờ dương thời tổ-chức, cho nên hội-đồng định rằng : từ ngày khởi lập hội cho đến kỳ đại hội-đồng tháng 12 tây, ông nào xin vào hội, thì xin cứ gửi ngay tiền lệ vào hội cho quan thủ-quĩ Đô-thống hưu trí Đỗ-đình-Thuật số nhà 49 đường Dondard de Lagrée Hanoi, ngài sẽ gửi giấy biên-nhận lại, thì xin cứ giấy biên nhận ấy như là từ của hội phúc y.

Hội đồng còn nhiều việc phải bàn, sẽ họp kỳ sau.

Đúng 6 giờ thì hội-đồng giải tán. Làm tại Hanoi, ngày 8 Septembre 1922

Quan Hội-trưởng
Phạm-văn-Thụ ký

Tại trường Bảo-hộ

Danh sách các học sinh trúng tuyển

Như lời báo đã đăng hôm qua, trong số 400 học-sinh dự tuyển vào năm thứ nhất ban Thành - chung trường Bảo-hộ thì có 207 người được vào kỳ vấn-đáp. Cái số lấy vào định là 180 người, như vậy thì cái số loại ở kỳ vấn đáp ra là 27 người.

Hội đồng sát-hạch công-điểm-số đến tối hôm qua mới xong, mãi đến 8 giờ mới bắt đầu xướng danh.

Một trăm tám mươi cậu có tên thứ tự trên dưới như sau này được trúng tuyển vào học năm thứ nhất là :

Nguyễn-quang-Giụ, Bùi-nhật-Chính, Giang-đình-Kỳ, Đỗ-đình-Thọ, Ng-bá-Thân, Lê-văn-Khải, Ng-đình-Liêm, Đàm-quang-Thiện, Ngô-đức - Khánh, Hoàng-văn-Cơ, Lê-trọng-Hưng, Lê-hữu-Mỹ, Lê-văn-Anh, Ngô-trọng-Hy, Nguyễn-văn-Nhân, Phạm-gia-Thịnh, Lê-văn-Cẩn, Ng-Sử, Ng-ngọc-Hiếu, Trần-vănChung, Ng-khắc-Tham, Ng-văn-Thảo, Phan-đình-Mai, Phan-đỗ-Ngọc, Phí-công-Tuất, Nguyễn-xuân-Tiến, Lương-văn-Lộc, Đỗ-trọng-Tuyển, Lê-thành-Thân, Bùi-văn-Phú, Trương-v-Chính, Ng-bá-Chấn, Trịnh-đình-Cửu, Ng-tiến-Kha, Ng-hữu-Bích, Phạm-v-Cúc, Phạm-đình-Thìn, Đoàn-đức-Hinh, Henri Courty, Ng-v-Nhật, Trần-xuân-Xinh, Phó-v-Dần, Trần-tư-Chính, Ng-v-Viên, Ng-ích-Hợp, Vũ-đình-Mai, Trần-phú-Sau, Phạm-bích-Chúc, Lê-gia-Liêm, Ng-xuân-Minh-Ng-khắc-Trạch, Đào-huy-Dậu, Đỗ-quang-Minh, Khuất-duy-Các, Hoàng-mạnh-Trừ, Đỗ-quang-Giao, Ng-gia-Phương, Ng-Túc, Đoàn-Kiểm, Trần-đình-Lợi, Nguyễn-ngọc - Đương, Ng-văn - Cử, Ngô - duy - Cầu, Phạm-v-Tường, Ng-Phong, Ng-duy-Tv, Ng-văn-Đỉnh, Ng-v-Phúc, Ng-ngọ-Đăng, Ng-v-Mùi, Phạm-huy-Liên, Ng-văn-Giang, Vũ-bá-Hiến, Bùi-xuân-Lâm, Lưu-đức-Thành, Bùi-ngọc-Nhượng, Ng-văn-Thiết, Đặng-v-Trong, Vũ-bá-Dương, Đinh-bá-Hoàn, Nguyễn-Hợp, Ng-lương-Thường, Ng-hữu-Hàm, Ng-Thông, Đỗ-đức-Nhi, Ngô-gia-Tự, Ngô-huy-Tiết, Đào-khánh-Cẩn, Đặng-trần-Rương, Ng-việt-An, Trần-văn-Phú, Chu-v-Tích, Ng-bá-Vỹ, Lương-phú-Thọ, Ng-v-Quy, Lê-quang-Oánh, Ng-huy-Phan, Ngô-bách-Giang, Lưu-v-Phụng, Vũ - đình - Quyền, Ngô-huy-Quỳnh, Phạm-v-Quỳnh, Trịnh - cát-Phùng, Ng-đức-Thái, Bùi-văn-Hợp, Ngô-trọng-Ngọc, Ng-kim-Liên, Phạm-gia-Tân. Trần-văn-Trước, Du-v-Phúc, Đỗ-v-Phú, Hoàng-ngọc-Giao, Nguyễn-đăng-Hoành, Phạm-v-Bảo, Ng-hoàng-Ngọc, Đoàn-Ngọ, Ng-cao-Huấn, Trần-văn - Cửu, Hồ-quang-Diễn, Dương - Châu, Ng-huy-Thụy, Ng-v-Đắc, Ng-hữu-Cầm, Wan-phong-Sênh, Đoàn-v-Thư, Trần-quang-Chất, Nguyễn-hải-Tuynh, Ng-gia-Thiệp, Ng-v-Riệm, Ng-v-Hồng, Ng-v-Tiến, Chu-Du, Phó-đức-Tố, Lê-minh-Lãm, Ng-viết-Thự, Ng-v-Vĩnh, Lê-v-Đán, Ng-văn-Ngự, Ng-công-Chí, Ng-v-Phúc, Lê-văn-Quyền, Phan-v-Kim, Ng-tường-Loan, Hoàng-cơ-Bình, Phạm-huy-Cơ, Trần-quang-Đoan, Trần-đức-Phương, Phạm-văn-Minh, Ng-Tuân, Lê-duy-Đề. Ng-văn-Thái, Ngô-trọng Lân, Phạm-đỗ-Liêm, Vũ-mạnh-Hoành, Phan-quang-Phúc, Đỗ-v-Kiểm, Vũ-tam-Tấn, Ng-hữu-Diễn, Ng.-bá-Cường, Trịnh-xuân - Dương, Trần - huy - Can, Hàn - thinh - Điền, Ng-văn-Cẩn, Lê-hữu-Luân, Lê-hữu-Yến, Ng-v-Bổng, Ngô-ngọc-Môn, Lê-thành-Hy, Lê-vũ-Thái, Lê-thiện-Đạt, Phùng-mạnh-Chí, Lê-đôn-Siu, Ng-v-Hựu, Vũ-tu-Thư, Trần-quang-Toản, Ng-văn-Diật, Trần-v-Phúc, Vũ-v-Bảo, Đỗ-v-Đích, Ng-thế-Độ.

* * *

Ngoài cái số 180 cậu ở trên ấy, Hội-đồng lại lấy thêm mười cậu có tên sau này vào số phụ, hễ trong số trên kia mà khuyết cậu nào thì sẽ được vào thay là :

Các cậu : Ngô-v-Huân, Ngô-đăng-Hiền, Đỗ-v-Thước, Nguyễn-v-Phúc, Khuất-duy-Vũ, Ngô-tấn-Đính, Lương-v-Thái, Đỗ-mông-Hải, Mai-trung-Thứ, Lương-v-Vinh.

Mười cậu đỗ trên điểm số nhiều lắm thì được Hội-đồng khen, nhất là cậu Ng-quang-Giụ đỗ đầu thì quan Bảo trưởng Bảo-hộ lại khen lắm.

Cậu Giụ đây là con trai ông Ng-trọng-Lộc, nguyên thư-ký công-tí Hòn-xa Vân-nam sang tòng chính bên Pháp từ mấy năm trước làm chức phó-quản thông-ngôn, hiện còn ở lại bên Pháp.

Bản-quán có lời mừng tất cả các cậu.

VIỆC HANOI

Giá bạc.— Kể từ ngày 9 Septembre này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 7 f. 58.

Tin tàu. — Tàu *Songhoi* trước kia gọi là *Hongkheng* đã tới Haiphong ngày hôm nay, 9 Septembre 1922, hồi 6 giờ sáng.

Hoàng-thượng tại Saigon. — Hoàng thượng đã ngự xuống tàu ở Saigon về Tourane ngày hôm qua khi 8 giờ mới bắt đầu xướng danh.

Lễ tiễn tống cũng long-trọng như lúc cung nghênh Ngài ngự tới Saigon đó trước.

Tối hôm 7 Septembre tại phủ Toàn-quyền, đường Norodom, quan Thống đốc Saigon có thay mặt quan Toàn-quyền mở tiệc mừng Ngài, trong bữa đó có 50 vị đến dự tiệc.

Trúng giải một nghìn. — Bà Đội-Châu là một nhà sư-phụ ở làng Nội-linh, huyện Tiên-lữ, tỉnh Hưng-yên, trong vụ công thái Đông-pháp vừa rồi mua 22 piếtre. Kỳ cát số lên thứ hai vừa rồi, bà trúng giải một nghìn đồng. Xin có lời mừng bà.

Việc Thái-nguyên. — Bọn tù vượt ngục ở Chợ-chu đã phân-nghịch thì nay đã bắt được gần hết rồi. Trong bọn nó chỉ còn có 8 đứa mà thôi, xem chừng rồi cũng chết chóc hoặc bị bắt được hết.

Nay tưởng nên thuật lại đầu đuôi việc ấy như sau này :

Cái số tù sống ra trong đêm 27 rạng ngày 28 thì cả thảy là 95 tên, nhưng lúc tang tảng sáng hồi 4 giờ thì 76 đứa tự trở về ngục. Vậy cái số phân nghịch chỉ có 17 tên với một tên lính khố-xanh là 18 mà thôi. Nhưng ngày 3 Août bắt được 1 tên, ngày 5 Septembre giết được 2 tên, ngày 6 bắt được một tên, ngày 9 giết được một tên và ngày 7 lại bắt được 3 tên nữa với tên lính là 8.

Trong trận hôm mồng 7 ấy, lại bắt được 1 khẩu súng đời và 2 khẩu *mousqueton* và 1 cái ba đo nết với 81 viên đạn.

Vậy cái số tù sống chỉ còn có 8 tên mà thôi.

* * *

Về việc Cho-chu, báo *Avenir du Tonkin* ngày 9 có đăng rằng :

Chiều hôm 5, bọn nghịch bắt một ông sư đề dẫn đường cho chúng. Ông sư dưa nó vào rừng rồi nói rằng không biết đường. Năm thằng ngụy liền trói sư vào gốc cây rồi năm quay ra ngồi cả, vì chẳng đã nhọc lắm rồi.

Ông sư cởi trói được chạy đi báo quan dồn, rồi dẫn đường thì bọn nó bị bắt cả ngay ở trong rừng, không kịp không cự gì hết »

Trên miền sông Bờ. — Quan Công-sứ Son-la vừa mới điện trình quan Thống-sứ rằng kể từ ngày 15 Septembre trở đi, việc chở hàng vàng quá trên miền sông Bờ lại được như cũ.

Trường Thương-nghiệp. — Kỳ thi tuyển học-sinh vào trường Cao-đẳng thương - nghiệp đã xong rồi, nhưng còn đợi sở thi ở Saigon, Huế và Poom-penh gửi về để cộng điểm số. Khi nào có bảng kê tên các sinh-viên trúng tuyển thì bản quán sẽ đăng báo.

Trường Sư-phạm nam giáo sư. — Sáng hôm nay, tại trường Sư-phạm nam giáo-sư hãy còn thi vấn đáp, có lẽ chiều hôm nay mới xong.

Ngạch Công-chính.—Các sinh-viên trường Công-chính (ban địa-chính) có tên sau này đỗ bằng tốt nghiệp kỳ tháng sáu năm 1921 đều được bổ *agents techniques* hạng tư :

MM. Nguyễn-đạo-Thành, Ng-hữu-Đương, Đỗ-đặng-Minh, Lê-ngọc-Hoàn Hoàng-trọng-Nghi, Ng- đức- Khôi, Phan-ngang-Huyên.

Trong các viên ấy thì duy có M. Lê-ngọc-Hoàn là bổ tại Bắc-kỳ, còn thì bổ vào Nam-kỳ cả.

M. Bùi-hy-Phang *agent technique* ngạch địa-chính Nam-kỳ thì nay thuộc quyền quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Đường Tràng-tiền lát than đá. — Chỉ nay mai thì sở Lục-lộ thành-phố sẽ dùng than đá để lát phố Tràng-tiền. Có lẽ cuối tháng này khi mưa được xe ô-tô khỏi đường thì lát xong.

Võ hàm. — Các viên đốc quản Annam có tên sau này kể từ ngày mồng khóa thì được thưởng tinh binh chánh đội trưởng xuất đội (6.1).

MM. Mai-v-Tinh (Hà-giang); Song-s-Tác (Hải-ninh); Phong-Nhi (Hải-ninh); Phạm-v-Cóc (Hà-đông).

Ai tin. — Có tin rằng cụ Nguyễn-trọng-Thuật, tổng cửu phẩm bá hộ trưởng phố phố Đồng-tân là thân phụ M. Nguyễn-trọng Vị thư-ký Kho-bạc, tạ thế hôm mồng 8 tây vừa rồi. Năm nay cụ hưởng thọ 66 tuổi, vốn là người làm việc quan mẫn cán, mà cụ xử lại ăn hậu, bà con trong phố ai được tin ấy cũng lấy làm thương tiếc.

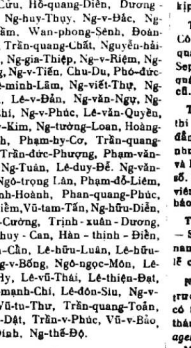
Đúng 3 giờ chiều mai là 10 tây sẽ ao làng cụ tại Bạch-mai.

Vậy có lời kính viếng cụ và chia buồn với gia-quyến.

Cái nạn ô-tô. Chiều thứ tư hôm 4 giờ một cái xe ô-tô có hai chú Khách ngồi đi ở đường đê Yên-phụ đụng phải một đứa con trai 11 tuổi bị xây-xát nhiều nơi lắm.

Ngài nào có giấy Quốc trái vô-danh, bắt cứ năm nào, xin chiếu-cố lại hiệu FONDERIE TONKINOISE của HOÀNG-XUÂN-LÃN, số 39, Phố Hàng-quạt (Rue des Éventails) Hanoi mà hỏi ; TRẢ GIÁ RẤT CAO, mua bán phân minh. 2042

Lịch sang năm. — Xin nói để các ngài biết rằng nay bản quán đương sửa soạn in lịch sang năm và đã vẽ được mấy kiểu lịch rất đẹp ý tứ, rất lạ để. Sau đây lại in màu một ngay đầu năm ta để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì bất tất phải mua quyển lịch tàu nữa.

Vậy nếu các đại thương gia gấu xa cần phải thừa lịch cho quí hiệu thì xin mới lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này :

M. BUI-XUÂN-THANH
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Mấy cái trộm. — Tên Ng-đình-Hanh 20 tuổi bị tòa đề hình xử ngày 1er Décembre 1921 về tội ăn cắp 650 đồng bạc của Mme Hoàng bị thu ở 49 phố hàng Thiếc thì nay sở Mật-thám đã bắt được để giải vào Tòa án.

Tên Vương-đức-Tác 18 tuổi quán ở Đại-đồng Bái (Bắc ninh) ăn cắp của Mme Ng-thị- ở phố Mới số 7 mấy cái quần áo đáng giá 12 đồng; tên Ng-văn-Hựu 20 tuổi quán làng Đông-trang Thái-bình ăn cắp của M. Mai-văn-Phong thợ may ở hàng Đận mấy cái quần áo giá 16 đồng; tên Ng-văn-Phùng tức Trương quán làng Cao-bè (Hà-đông) ăn cắp một cái nhẫn vàng 6 đồng của Mme Ng-thị-Cả đều phải tống giam cả.

Chiều theo giấy ủy quyền của quan Dự-thẩm Hanoi thì sở Mật-thám đã xét về việc mất trộm 5 cái giấy bạc một trăm bỏ vào bao thư.

Quan Bốc-tơ Bi-ơ-man

Y-khoa Tiến-sĩ

Chuyên trị về các thứ bệnh :

Bộ sinh, chứng bệnh đàn-bà, chứng con-gái, các chứng sài trẻ con. Bệnh đau mắt, bệnh giang mai và bệnh ngoài da, cùng nhiều các thứ bệnh khác, nữa vân..

Phòng khám bệnh ở gần cuối phố Gia-long, số nhà 53. Bắt đầu từ 1 giờ đến 4 giờ chiều. Ông nói số 314. 2047

MỚI XUẤT-BẢN LẦN THỨ HAI

SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN

của NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch-thuật

Có sửa đổi lại nhiều, có thêm nhiều các bức tranh về của hai nhà danh-họa tại Hanoi là M. Tạ-đình-Ninh và M. Trần-Phèn

Lại có mấy lời bình-phẩm của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ

Giá bán . . . . . 0$80
Tiền cước gởi (mỗi quyển). **0 .20**

Ngài nào muốn mua, cứ gởi thư và mandat cho NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *Trung-Bắc-Tân-Văn, Hanoi.*

(Có bán lẻ tại hàn quán và các cửa hàng sách. Mua buôn nhiều có trừ hoa-hồng.

Tiền cứu trợ. - Cấp 30 p. 00 cho Mme Ng-thị-Mười ở đường Huế số 171 ; 30 p. 00 cho M. Lê-văn-Lân ở mường Lai (Lai-châu) là thân phụ Lê-bá-Mân chết trong khi tòng sự nhà-nước ; 20 đồng cho Lâm-thị-Xong ở làng Nam-quất tổng Mỹ-lâm huyện Phú xuyên (Hà-đông) là vợ góa của người lính Lâm văn Dong mất trong tháng 7 năm 1922.

Kính đáp những nhà khỏi Hôi Nách

Bản-hiệu nhận được rất nhiều thư của những nhà khỏi bệnh gửi lại ta ơn về thứ thuốc Hôi Nách của bản-hiệu chế ra đã chữa được nhiều người khỏi và lại có mấy hiệu ở các tỉnh buôn đi bán nữa. Nhưng xin đáp chung cả lại mấy lời để những nhà khỏi Hôi-Nách biết sự khỏi đó là lẽ thường, chỉ xin hễ thấy ai cũng bị bệnh đó hay là bất cứ bệnh gì thì nên mách giùm người ta nên đến hiệu QUẢNG-TẾ mới đơn đến phố Gia-ngư số 29 mà lấy thuốc. Thuốc gì cũng có cả.

QUẢNG-TẾ

Số 29 2, Phố Gia-ngư, Hanoi.

Ngạch thừa phái. — M. Ng-hữu-Thanh thừa phái hạng tư ½ Bắc-giang nay bổ tòng sự tại tòa Án đệ nhị cấp tỉnh lỵ thay M. Lương-duyên-Đức đổi đi đi Sơn-động (Bắc-giang)

Ngạch tây-phái. — M. Phạm-văn Chiếu cựu binh được bổ tây phái ở Bắc-kạn thay M. Lê-văn-Bay, lương mỗi năm là 144 đồng.

Ngạch cảnh-sát. — Ng v-Tan, lính cảnh sát ở Việt-trì phải cách chức Bài-v-Nguyên là cựu binh được bổ thay, lương mỗi năm là 96 p.

Các trường học Sơ - đẳng. — Trường Sơ-đẳng Yên-phong huyện Gia-khánh (Ninh-bình) được phép đổi sang làng Khương-lộc.

Trường Sơ-đẳng Đông phụ huyện Thanh-trì Hà đông thì nay bãi đi.

Tiên tuất. — Cấp cho Mme Trương thị-Hồi là vợ góa M. Ng-quang-Canh thừa phái hạng năm ở Phủ-lỵ mất ngày 21 đề lấy tiền làm ma.

Các ngài nên giữ ngay cửa hàng ở Mội-chợ Hanoi kẻo hết chỗ

Viết thư cho ông quản-lý Hội-chợ ở phòng Thương-mại Hanoi

2072

Hội Khai-trí-tiến-đức. — Các hội-viên hội Khai-trí-tiến-đức ở các tỉnh, có nhiều ông vẫn chưa rõ là nhà công-quản của hội nay đã có phòng ăn uống, tiệc tùng tù ngày khánh thành nhà công quản đến giờ, bởi vậy tôn trí-sự nhiều khi có nhận được giấy bỏi rằng ở các tỉnh muốn về ăn, sống tại hội có được không.

Vậy tưởng nên nhắc các ngài ở xa biết rằng nhà công-quản nay đã có phòng ăn cơm tây, cơm ta sẵn sàng, ngày nào các hội viên cũng đến ăn uống đông lắm. Hội-viên ông nào muốn ăn cơm thì chỉ việc báo trước cho người coi việc cơm nước từ trước 6 giờ đồng hồ là đủ. Phải báo trước vì rằng hội chỉ lấm đủ số cho hội viên đặt trước mà thôi, chứ không có nhận những khách không có thẻ hội.

(Còn trang thứ ba, cột thứ 6).

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Phần thưởng !

Nhiều ngài viết giấy hỏi bản-hiệu rằng những cáo-bạch về việc phần thưởng thì nên cắt ra hay nên để cả tờ báo mà gửi đến.

Bản-hiệu cũng có đăng quảng cáo ở các thứ báo khác, vì sợ cắt ra thì lẫn với cáo-bạch in ở báo Trung-Bắc vậy xin các ngài gửi cả tờ báo cho.

Photo
THỤY-KÝ
18, Rue de la Citadelle, Hanoi

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam-Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quản mà đi chữa thuốc không phải đường, hoặc là đã không chữa chút nào cả này hỡi những người phải đau khi quản đã kinh niên, hoặc phải đau ở phổi ; này hỡi các người phải chứng lao, nay tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước kia tôi đã bảo là một bệnh ghê gớm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền tử nhược tôn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho con cái, truyền cho cả một đời người sau này không sống được bao nhiêu và phần nhiều không sinh đẻ được.

Lời tôi nói đây quan trọng thế nào các người có biết không ? Nếu có bệnh mà không chữa đi, thì trong 50 năm, hoặc thế nữa giống Nam-Việt tiêu diệt mất, vì người có bệnh lao thì sinh ra những con cái phần nhiều không sống được. Người có bệnh lao mà có thể sinh con đẻ cái được thì chỉ sinh con cái yếu ớt, gầy mòn thôi.

Hỡi người Nam Việt, nếu các người không muốn giống Nam Việt hao mòn đi, nếu các người không muốn giống Nam-Việt tiêu diệt đi, thì chữa bệnh đi mới được.

Vậy cứ viết thư cho hiệu Bào-chế MONTÈS số 64 *Paul Bert Hanoi* mà hỏi mua một lọ BRONCHOSERUM giá là 9 hào, Sáng và chiều trước khi ăn cơm, tại uống một thìa xúp, uống một lọ, thì thấy khỏe mạnh và bớt đau.

BRONCHOSERUM
Một lọ . . . 0$90

Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . 2$25

DẦU GAN CÁ THU
Một lít. . . . . . . 12 f. 00
Độ từ 1$90 đến 2$00 (tùy theo giá bạc kho Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu (SIROP N)
Một chai. . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . . 4 f. 45
Độ 0$70 đến 0$80
Sáu lọ. . . . . 24 f. 50
Độ 3$90 đến 4$00

Thuốc nước bổ huyết « LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . 11 f. 50
Độ 1$70 đến 1$80

LE SIROP D'HÉMOGLOBINE BYLA
Thuốc (máu bò bổ huyết
Một lọ . . . . 11 f. 40
Độ 1$80 đến 1$90

CACHETS ANTIGRIPPES

Trị bệnh sốt dịch : như bệnh grippe bệnh cúm, về mùa này thường hay hại người, nhất là bệnh grippe, nhiều người phải chết trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy nên đến bản-hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu đã cứu vô số người ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

Cách dùng : cách 3 giờ đồng hồ uống một viên rồi uống nước rõ nóng, đắp chăn cho ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rõ nhiều nước nóng và ủ người cho nóng đến thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 64, phố Paul-Bert, Hanoi

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
舖金寶南
BIJOUTERIE – ORFÈVRERIE

NAM - BẢO

Hanoi 16, Rue de la soie, 16 Hanoi

CHẾ-TẠO : — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giây đeo đồng hồ, giây truyền, đầu gậy, cán tút-bạc, vỷ thuốc lá, hộp thuốc lào, vỏ diêm v. v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân vì toàn bạc nén. Có nhiều thợ khéo để làm hàng cho các quí khách đặt lối-riêng.

BÁN : — Vàng diệp Vinh thịnh-long, một đá thuộc đủ các màu), ngọc thạch, giấy đeo thẻ ngà, giấy kim-khánh giấy kim tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chắc chắn, xin lấy sự tín cẩn làm gốc. 2043

BUÔN TẠI GỐC, BÁN TẠI NGỌN

Có lời kính đạt để Quý-khách biết Công-ty chúng tôi mở xưởng tại Hải-phòng làm đủ các thứ ghế mây kiểu « Thonet » :

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

Marque "LION"

Quý-khách ở xa cần thứ nào, mua buôn hoặc mua lẻ xin viết thư cho Công-ty chung tôi sẽ gửi ngay kiểu-mẫu và giá-cả để các Quý-khách biết

NAM-TÂN
66, Boulevard Bonnal, 66
HAIPHONG
2062

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 **MẬU-THỊNH kính cáo.**

NHÀ-ĐẺ MỚI

70, Phố Hàng Đẫy Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tĩnh mạc, đèn máy, đồ dùng như phòng khách O-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng, củi và có tã, có xiêm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Đông để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tối ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai băng huyết, tiểu sản huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa đẻ vào chữa cũng được (nằm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng 10 ngày. **6$00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **10.00**
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. **15.00**
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. **20.00**

Ra vào tự do

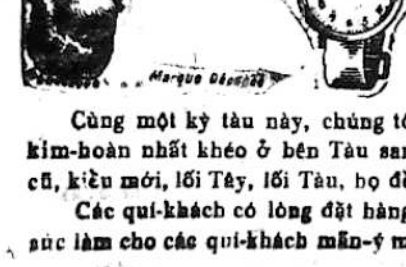
2557

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八十牌門街蒲行內河京東

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng hiệu chúng tôi mới có một bọn hàng rất tốt như : ngọc-thạch, hổ-phách, mặt huê cùng nhẫn, đồ bạc, đồng hồ treo, đồng hồ quả-quít, v. v. ở Hong-kong sang.

Các qui-khách có lòng chiếu cố, xin mau di-ngọc tới bản-hiệu, kẻo mất một dịp đặc biệt, mà dù mua cho ít nhiều mặc lòng, nhất luật đối đãi, tính giá thật rẻ.

Cùng một kỳ tàu này, chúng tôi lại mới thỉnh thêm được vài tay thợ kim-hoàn nhất khéo ở bên Tàu sang nữa, từ đồ bạc cho chí đồ vàng, kiểu cũ, kiểu mới, lối Tây, lối Tàu, họ đều làm được cả.

Các qui-khách có lòng đặt hàng cho bản-hiệu, thì chúng tôi lại xin hết sức làm cho các qui-khách mãn-ý mới nghe. 2032

VIỆC BẮC-KỲ

HÀ-ĐÔNG

Hội mừng kỷ-niệm cải lương hương-tục. — Hôm 16 tháng bảy ta, làng Văn-hội, phủ Thường-tín đã mở hội kỷ-niệm ngày cải-lương hương tục đệ tam chu niên rất là linh đình, nào là mở cờ treo đèn, nam-thanh nữ-tú, rập rìu trông rõ ra vẻ ngày hội ; suốt ngày hôm ấy có bầy các thứ trò chơi rất là vui vẻ.

Mấy hôm trước dân làng có tiên mời quan phủ sở tại thì đúng 7 giờ tối hôm ấy ngài và quan bang tới nơi ; các ông trong tòa hội-đồng ra nghênh tiếp các ngài tận cổng làng. Quan phủ tỏ ý bằng lòng lắm, ngài tới đây là để mừng ngày kỷ-niệm và diễn dụ cho làng nghe những sự hữu ích việc cải-lương và so cái kết quả trong ba năm nay với cựu tục xưa ra làm sao. Rồi mấy ông trong tòa hội đồng đứng lên cảm tạ các quan đã có lòng sốt sắn về việc cải-lương, chẳng nề hà khó nhọc mà đến chứng kiến ngày kỷ niệm như vậy.

Sau có mở một tiệc trà để mời các quan rất là vui vẻ, mãi đến nửa đêm mới giải tán. Trong khi thưởng trà thì ngoài sân đốt thuốc xanh đỏ sáng rực một góc trời. Mà nhất là chỗ chèo thì càng vui nữa, người xem đông quá, đến nỗi chen chân vào không được. Mãi đến gần sáng mới tan, thật là một ngày hưu-hạ đích đáng của xã Văn-hội.

Vậy có mấy lời chúc làng Văn-hội một ngày thêm thịnh vượng và mừng các ông trong tòa hội-đồng đã hết lòng giúp việc được kết quả hay như bây giờ.

YÊN-BAY

Việc phát lương. — M. Lê-văn-Tân thư ký thì sai hạng nhất tại tòa Sứ Yên-bay kể từ ngày 1er Septembre 1922 trở đi thì kiêm việc phát lương cho các viên chức Annam tòng sự ở tòa Sứ, các quan lại Annam, các viên chức ở Tòa-án, sở Lục-lộ, sở Y-chánh, Học-chánh, thay cho M. Seng Wan-Cong từ chức.

VIỆC KINH-ĐÔ

Đình chùa. — Phía hữu ngạn sông Hương-giang đối với chợ Trường-tiền đến cầu Gia-hội, tức là từ nơi trại bạn linh nhạc ở cho đến bến đò chợ Hôi là đầu nơi Đập-đá, những đình chùa miếu vũ và chừng ba bốn mươi nhà dân-cư đều phải dời đi chỗ khác, để lại nơi ấy sẽ lập cục Thương-chánh. Nhà-nước đã cấp tiền để dời đình chùa và nhà cửa đi nơi khác. Làng ấy đã mua ba mẫu đất ở bên kia sông Bình-lục tức là xóm Hồ-lâu gần làng Vỹ-dạ, nay đã khởi sự giỡ đình chùa để dời đi rồi.

Kẻ trộm lầm to. — Ở làng V. D. có người đàn bà kia bán một sở vườn nhà hơn nghìn đồng. Bán nhà xong, đi ở nơi khác. Một hôm kẻ trộm vào nhà được một hồi thời người trong nhà biết mà la lên thời nó chạy mất. Vật gì trong nhà cũng chẳng mất, duy có một cái gối tai bèo của người đàn bà ấy gối thời trộm lấy mất. Ấy chỉ vì nó ngờ rằng nghìn bạc ấy bỏ vào trong gối cho nên nó mới lấy gối ấy đi, mà cũng thật thế, nhưng chỉ nhờ người đàn bà ấy có trí khôn mà khỏi mất của. Số là hôm bán xong nhà thời người đàn bà ấy đến ở đâu nơi một nhà gần đó, tự biết rằng có người dòm nghìn bạc ấy, cho nên lấy nghìn bạc may vào trong gối, rồi đến khi đi mua nhà khác thời lại đem bạc ấy ra cất nơi khác. Thành ra đứa ăn trộm lấy lầm cái gối không.

Người đàn bà ấy trí rất cao, đáng khen thay !

Tin nước lên xuống

Triền sông Hồng-hà

	8 Sept. hồi 6 giờ	9 Sept. hồi 6 giờ
Lao-kay	78.91	78.81
Yên-bay	27.60	27 45
Viétri	11.51	11.22
Hanoi	7.46	7.25
Vạn-yên	5 60	5.50
Hòa-bình	4 60	4 38
Tuyên-quang	2.55	2.80
Phủ đoan	18.09	17.93
Phú Yên-bình	0.70	0.80

Triền sông Thái-bình

	8 Sept. hồi 6 giờ	9 Sept. hồi 6 giờ
Thái-nguyên	20.05	19.65
Lầm	3.60	3.50
Phủ Lạng-thương	2.54	2.42
Đáp-cầu	2.66	2.88
Phả-lại	2 [illegible]9	2 13

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Mông thưởng bội-tinh. — Ông Bùi-tường-Lân, phán-sự thượng hạng hưu-trí, Hồng-lô tự-khanh, hội-trưởng hội Trí-tân, hội-trưởng hội Nghĩa-địa và hội-trưởng cả hội Cầm-ca, mới được ân thưởng kim-khánh đệ tam hạng, nay lại được đặc ân thưởng đệ ngũ hạng Cam-bô bội-tinh. Xin có lời mừng ông Hồng Lân được thưởng như vậy thật là đích đáng.

ĐA-LAT

. . . **Thấy hơi đồng chẳng mê !** — Bữa kia, một bà già buôn bán, trong tay được đôi ba nghìn bạc, đi có việc gì gấp, nên lật đật quên cái ví da ở đâu không rõ trong ấy có tám tờ giấy bạc một trăm là tám trăm đồng.

Một lát trở về nhà, hỏi khắp người nhà có thấy cái ví ấy không, thì ai cũng chẳng biết. Bà ấy mất hồn, chẳng biết phương nào mà kiếm, cũng chẳng dám nghi cho ai ; vì không rõ mất số bạc bao giờ và tại đâu.

Khi bối rối, có người bảo rằng : « Phải tìm thầy mà bói thử mất về đâu. » Nhơn dịp có tên C. ngồi đó, biết bói, là người có học-thức và đã chịu chức của Triều-đình lúc trước, rồi bị vào vòng hoạn nạn, tù tại tỉnh Đa-lát. Bà liền mượn tên ấy xủ một quẻ. Tên ấy hỏi : « Nếu tôi bói mà tìm được bạc mất thì bà ban gì cho tôi ? » Bà nói : « Nếu được, ta thưởng một chai rượu chác ». Tên ấy cười : « Không, bà ban cho một chai sâm-banh (champagne).

Bà bằng lòng bảo đầy tớ đi mua ngay rượu về, tên phạm mở rượu uống rồi, thò tay vào túi lấy cái ví ấy ra giao lại cho bà, đếm lại thì nguyên số bạc tám trăm chẳng thiếu một xu.

Nguyên vì tên ấy đến mua gạo vừa thấy cái ví ấy ở nơi cửa thì lấy mà chẳng biết là của ai, nên phải ngồi nán đó cho rõ kẻ mất mà trả. Khi bà về nói mất thì tên ấy mới rõ mà giao lại.

Khá khen thay ! một kẻ như thế mà thấy hơi đồng chẳng mê ! !

Nhưng thương kẻ đã biết rõ câu « hoạnh tài bất phú » mà lại gặp tay trắng đen là một. . .

Xét rõ là vì biết tướng số mới uống được chén rượu của bà ban !

Ai ơi ! lấy đó làm gương, thật thà đường ấy đáng thương cho người.

V. H.

TOURANE

Các cuộc cung nghênh Ngự-giá hồi loan. — Mấy hôm nay, từ quan đến dân, từ nơi thành-thị cho chí chốn thôn-quê, đâu đó cũng đều tấp nập về cuộc cung nghênh Ngự-giá.

Xem cách sắp đặt chuyến này thì đại khái cũng giống như chuyến trước, nghĩa là hàng tỉnh, các phủ huyện Quảng-nam và thành-phố Nhượng-địa thì đặt bàn bái hạ chung ở trước tòa Đốc-lý, còn các phủ huyện đóng riêng mỗi hạt mỗi ga từ Tourane đến Liên-chiểu.

Các quan đại-thần ở Huế đã do đường bộ vào chầu thỉnh-an tại Nam kỳ.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Xưa các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Thương giới tân văn

Ngày 9 Septembre 1922

Giá bạc

Kho Nhà-nước . . . . . . 7 f. 15
Nhà Ngân-hàng . . . . . . 7 . 15

Tàu tới tàu đi

Tàu *Sanghoi* mang thư ở Pháp sang, ở Saigon đã chạy ra Ba ngòi Qui-nhơn, Tourane và Haiphong ngày 4 Septembre.

Tàu *Angers* ở Pháp sang, chừng ngày 11 Septembre thì tới Haiphong.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường thụ đệ ngũ đẳng Bảo-tinh bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các bệnh lậu, bệnh giang mai

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
3018.

Bà Isis

HAI NGÀY HẠ GIÁ

Từ khi bà ISIS tới Hanoi, người đến nhờ bà xem đông lắm, nên bà định tính một giá riêng cho những nhà đã đến tìm bà, mà vì đông khách quá chưa nhờ bà xem cho được. Vậy trước khi bà ISIS đi nơi khác, bà định giảm giá xuống như sau này :

Xem tướng 5 p. và đoán số (Cristal Gazing) 7 p. 50. Giá ấy là một cái giá riêng trong hai ngày mà thôi, là ngày thứ bẩy và ngày chủ-nhật 9 và 10 Septembre, sáng từ 9 giờ đến 11 giờ 30, chiều từ 3 giờ 30 đến 6 giờ, tại Hanoi-Hôtel phòng số 11.

Ta chớ bỏ qua cái dịp tốt này mà không đến nhờ bà xem cho. Hàng mấy trăm người đến nhờ bà xem, ai cũng lấy làm đẹp lòng hả dạ cả.

Đón bà đến nhà xem cũng được. Bà có một người thông ngôn biết tiếng Pháp và tiếng Việt đi với bà.

Xin nhắc lại rằng : Chỉ có hai ngày là ngày **thứ bẩy và ngày chủ-nhật này là lấy nửa tiền mà thôi.**

Các nhà mua điện nên biết

Công-ty Điện-khí Đông-pháp có lời để các nhà mua điện biết rằng giây mắc điện vào nhà, nhiều chỗ gần với cây cối, nên khi mưa khi gió cành cây thường đụng-chạm phải giây điện, làm cho điện chia đường, mà đèn tắt không cháy được. Vậy khi nào giây điện gần cây cối như thế, các nhà mua điện nên bảo người sén cành cây đi cho khỏi ngăn-trở việc lấy điện.

Nếu nhà chủ có lời với Công-ty, thì Công-ty cũng có thể làm việc ấy hoặc trông nom việc ấy giùm.

3321

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rầy đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 64 Hanoi.

Nay kính,
Ed. MONTÈS.
64 Rue Paul Bert Hanoi.

Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cổ-phần hay trái-phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Nay kính-bạch,
ĐỨC-LONG Thương-cục
Số 90, Phố Mã-Mây, Hanoi
(Tonkin)

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SẪN-NHIÊN 棃

Tối thứ bẩy :

NGỌC - VÔ - HÀ

Lấy ba chữ Ngọc Vô-Hà mà đặt tên thì cũng đủ biết là một người con gái đức hạnh kiêm toàn, sắc tài hãn hữu. Nhưng hiềm vì má hồng nhiều nỗi truân truyên, mà ngọc lành đợi giá, lại trải biết bao nhiêu là nỗi lầm than, mới nên bảu quí,

Tối chủ-nhật :

MINH - NGUYỆT TRÙNG - VIÊN

Giầu đổi bạn sang đổi vợ, thế-gian cũng lắm kẻ bạc tình. Lã-lâm-Sinh cũng chỉ vì có cái tâm địa xấu xa ấy mà sau gặp phải một cảnh ngộ rất đáng buồn cười.

Tối thứ hai :

TỲ - BÀ

Vì có một cái đàn Tỳ-bà mà nhất gia vinh hiển, phu phụ đoàn viên, rõ ràng hoàng-thiên bất phụ những người hảo tâm.

Tối thứ ba :

HỮU CHÍ CÁNH THÀNH

Tích này thực là một tấm gương Lập-chí cho những bạn tân-tiến thiếu-niên.

CINÉMA PALACE

(*Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert*)

Tuần lễ từ thứ tư 6 đến thứ ba 12 Septembre 1922

Ba buổi ban ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 5 giờ chiều, thứ bẩy chớp 5 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH

THỜI-SỰ « ÉCLAIR »

LA FEMME PANTHÈRE

Bi-hài-kịch rất hay và rất ý-nhị, dài 5 hồi

Hồi I, II và III
Nghỉ
Hồi IV và V

Phim : LA FEMME PANTHÈRE

CẢNH PHIÊU LƯU CỦA CÔ MABEL
Rất buồn cười

Tuần lễ sau :
« L'AIGLONNE » và phim
« CHÀNG CHARLOT ĐI CHƠI »

Từ 1er Avril giờ đi
Ngày nào cũng có nhạc, chỉ trừ tối thứ hai và chiều thứ bẩy

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiêu giấy quấn khác.

Hễ ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

DẦU BẠC-HÀ TỐT THƯỢNG HẠNG

Thứ dầu bạc-hà này do người Đại-pháp chế ra, chữa các bệnh nhức đầu, đau bụng, tê thấp rất là thần hiệu.

Dầu đựng lọ nhỏ, lại có cả vải cao su bao kín nút, không khi nào hả được.

Mỗi lọ chỉ đựng có ba grammes dầu mà thôi.

Giá bán rất rẻ.

Nên nhận kĩ dấu-hiệu là « **HAI CÂY** » (**DEUX PALMIERS**).

1001

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường.
Từ rofilms của Cornell

Thuận - Thành
BOTTIER-CHAPELLIER
7, Rue des Caisses, Hanoi
(Số 7, phố Hàng Hòm)

Bản-hiệu đóng giầy tây giầy ta và làm mũ, đủ các kiểu giá tính trung bình.
Có catalogue đề biếu các quí-khách.

NGUYỄN-TIẾN-HÀM, kính cáo.
2052

泰 LỢI-THÁI 利
BÁN ĐỒ VÀNG-BẠC
104 Rue des changeurs Hanoi
(Trước ở số nhà 110)

Bản-hiệu chuyên nghệ đã lâu năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu cố, đã thành nền nếp, nên có thể bán được nới giá hơn mọi nơi. Hàng bán có đơn nhận vòng đủ cân đủ tuổi, dù các ngài thân hành lại, hoặc gửi thư về, bản hiệu cũng theo thời-giá mà tính rất phải chăng
2049

TRỢ-THIÊN-ĐƯỜNG
Phố Hàng Lọng, số 30
Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29
(Rue du Vieux Marché)
Hanoi

Bản-hiệu mới xin được phép chuyên-trị về việc hiếu hỷ có đủ các thứ đồ và các thứ âm nhạc cho thuê. Lại có cả một bọn tuồng để đi phá quan, trị-huyệt, ... và một bọn kèn tây thổi việc hỷ thì rất là vui vẻ, mà thổi về việc hiếu thì rất là buồn rầu.
Tính giá rất rẻ. Các ngài ở xa muốn thuê bản-hiệu cũng xin nhận. 2063

HIỆU BÀO-CHẾ và LỤC-HỢP
CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM
Ed. MONTÈS
Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 64

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT
Hiệu BORNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông BOLBÉ để chữa a-phiến
SOLUTION R. BOLBÉ
2$60 một chai
Theo lối mới — Muốn dùng thuốc này phải ... người Pháp thì mới ... được.

Gouttes « MÉTHARSINATE »
1$00 một lọ
Thuốc bổ ...; kém ăn-ngủ, mỏi mệt không muốn làm việc gì: dùng thuốc này hay lắm!

Mấy thứ bản-hiệu hay bán:
Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để tiêm vào da như thuốc bổ CACODYLATE DE SOUDE
Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh Giang-mai
Thuốc ho-gió SIROP PECTORAL đặc-cờ, số-mũi
Thuốc lao chỉ người lớn dùng được thôi
Thuốc lậu hiệu MONTÈS
thuốc uống — 2$00 lọ 50 viên
thuốc thụt — 0$90 một chai
Chữa các chứng lậu: chẳng kì mới hay cũ ... thuốc cachets antiseptiques và thuốc thụt bleunorrolide của Bản-hiệu thì chắc khỏi. Thuốc này đã chữa được số người phải bệnh lậu

Gouttes « VIRGINIE »
1$00 một lọ
Trị những bệnh đàn bà như: Kinh nguyệt không đều, hay là khi hành kinh đau đớn mình mẩy, như đau bụng, ... uống thuốc này đi máu sẽ lấy lại màu tốt trong mình đã bao lâm.

ĐỒ BUỘC THUỐC
ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC
ĐỒ MỔ-SẺ
Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, thuốc Citrate và thuốc Bromure
Bán buôn và bán bao kín
Bán cất và bán lẻ
• THUỐC DÉRÉ •
0$90 một chai 1/4 littre
Trị bệnh giang mai bất kì mới hay cũ, ... uống thuốc 914 rồi thì nên uống thuốc này cho tiệt nọc! Dùng thuốc khác rồi cũng cần phải uống thuốc này thì mấy chắc khỏi hẳn được! Thuốc này rất hay, rất quí; ai chẳng họi gì đến sự sinh dục, lại bổ sức cho người có bệnh.
Muốn dùng thuốc này trong một tháng thì nên mua một chai lớn littre. Giá có 3$00 mà thôi.

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys *gọi là* Arôme des Fellahs *dùng để ướp thuốc-lá, thuốc-điếu và xì-gà.*
Lại có bán đủ các thứ như sau này: nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC
Thân-khoản
48, Phố nhà Thờ, 48, Hanoi
Độc-quyền Đại-lý Bắc-kỳ.
Bán cất và bán lẻ, giá tính phải chăng. 2058

ĐỦ MÙI!

Hiệu CỰ-LONG mới nhận được đủ các mùi da đi mùa bức. Quí khách ông bà nào muốn dùng giầy tây, giầy ta thật tốt mà hợp thời-trang, xin viết thơ cho hiệu *CỰ-LONG, 61, Rue des Paniers, Hanoi.* 2027

PHONG-TÀI
HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY
Số 43, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi.

Kiểu đẹp! giá rẻ! Có catalogue riêng, quí-khách muốn xem xin viết thư đến hỏi sẽ gửi biếu.

2064

Kính trình các quí-khách biết rằng bản-hiệu lại mới có sang một thứ hàng tây rất lạ, xưa nay chưa có bao giờ, là thứ hệ ... mà mình sa-tanh thực mỏ, mặt hoa thì ra tây (hoa thẳng) và to, có thể gọi là sa-tanh hoa thủng và mặc quanh năm lúc nào cũng được, coi thực nhã và cực kỳ là đẹp.

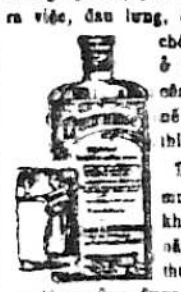
HÀNG KIỂU LẠ MỚI SANG!!!!!

Quí-khách ở xa muốn xem hàng xin cứ viết giấy về lấy mẫu, bản-hiệu xin vui lòng mà gửi đi ngay.
Nay kính cáo

成興潘
PHAN-HƯNG-THÀNH
26, Rue des Cantonnais
HANOI (Tonkin)
2060

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC.
BỆNH ĐAU GÂN,
BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau não, đau gân, thì thấy không ngủ được, đau gân, đau cốt, nghĩ không ra việc, đau lưng, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà bình như điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những xứ nóng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy không thấy nặng đầu, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này ai dùng cũng được, dù trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đến tuổi hay sinh bệnh và các thứ bệnh thương gân.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả. 2055

AU BONHEUR DES TONKINOIS
GRANDE FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE
HAI-CHINH
76, RUE DU PONT-EN-BOIS, 76
TONKIN - HANOI

Thưa các ngài, chúng tôi mới tìm được một thứ vải trắng lợp mũ thực bền thực dẹp mà không bao giờ dãn được.
2030 *Nay kính.*

貞 **CHẤN-HƯNG** 興
[illegible]
2065

RƯỢU
QUINQUINA CUSSAC
Rất bổ dùng cho những người ốm yếu.
BÁN TẠI NHÀ
GUIONEAUD FRÈRES
ở Hanoi-Haiphong, và tất cả các cửa hàng bán lẻ ở các tỉnh.
2051

Société des Phosphates du Tonkin
Bureaux et Usine à Haly-Haiphong

NÊN CẨN THẬN. — Chúng tôi kính trình các quí khách biết rằng chúng tôi mới bắt được mấy người nhà quê mua trấ đem rã nhỏ đất cát để làm phốt-phát (phosphate) giả để bán và bán giá rẻ hơn giá Phốt-phát thật.
Bột phốt-phát thì bao giờ cũng nhỏ hơn các thứ bột khác, không có thứ bột nào nhỏ bằng.
Vậy các quí khách khi mua phốt-phát, đừng nên tham rẻ mà mua phải phốt-phát giả, và nên cần thật đổ bao phốt-phát ra xem, nếu thấy bột không được nhỏ thì đừng nên mua.
Nếu mua Phốt-phát mà nghi hoặc là giả thì nên gửi mẫu đến cho chúng tôi thử xem.
Song nếu ai bắt được người bán phốt-phát giả mà mách bảo cho chúng tôi biết, chúng tôi sẽ thưởng 20$00.
GIÁ PHỐT PHÁT. — Phốt phát bán tại nhà máy ở Haiphong giá như sau này:
23$00 một tấn (la tonne de 1000 kilos) hiệu « PH. 19 21 ».
31,00 — — hiệu « PH. S ».
30 00 — — hiệu « PH. K ».
Phốt phát hiệu « PH. 19/21 » để bón ruộng đất chua, đất mặn
Phốt phát hiệu « PH. S » để bón ruộng đất ngọt. Bột phốt phát hiệu này thì nhỏ hơn bột phốt-phát hiệu « PH. 19 21 ».
Phốt phát hiệu « PH. K » để bón ruộng đất ngọt. Bón ruộng đất chua, đất mặn thì lại càng tốt lắm.
Phốt phát hiệu « PH. K » này là một thứ phốt phát chúng tôi mới chế ra có chộn lẫn mấy thứ bột Potasse (Bột-tạt) ở bên Tây đem sang.
Dùng thứ phốt-phát hiệu « PH. K » này mà bón cho thứ rau (Légumes) nhất là Bắp cải thì thật là tốt lắm.
CÁCH DÙNG. — Mỗi một mẫu vãi bốn bao là 200 cân tây vãi trước năm mười ngày rồi cày cũng được hay cày trước năm mười ngày rồi vãi phốt-phát cũng được.
MUA LẠI BAO KHÔNG. — Bao gai không (sac en jute vide) bây còn lành lặn mà đem lại giả tại nhà máy ở Haiphong thì giá mỗi một cái là một hào chỉ (0$10). Nếu bao rách và hơi thủng thì chúng tôi không nhận nữa.
Các quí khách cần hỏi han điều gì nữa thì xin cứ lại nhà giấy chúng tôi ở tại nhà máy ở Hạ-Lý Haiphong, chúng tôi xin tiếp, hay gửi giấy đến cho chúng tôi xin sẽ giả lời ngay.
2035

北 寧 省 外 敷 濕 藤 萬 春 堂
THUỐC THẤP SOA NGOÀI

Thấp là một chứng thường có, mà cần được thứ thuốc chữa cho khỏi ngay thực là hiếm có, nay bản đường có tinh chế ra một thứ thuốc nước dùng để soa ngoài thực đã kiến hiệu, soa đâu khỏi đấy, chuyên trị cả các chứng phong hàn, tê thấp, bán thân bất toại, đức đau, đau lưng, đau xương, đau gân ngoại cảm ngào ngạt, đàn-bà đẻ đau tê, các chứng kể trên, dùng soa rất hiệu, chứng mới soa thì khỏi ngay, chứng lâu soa nhiều cũng khỏi, soa ngoài rất hay, uống thì chẳng được, lọ nhớn giá 0p 30 lọ nhỏ giá 0p 10 nơi chế ra là hiệu VẠN XUÂN ĐƯỜNG số nhà 211 phố Tiền an tỉnh Bắc ninh, các nơi mua buôn từ vài tá trở ra số trừ hoa hồng ... các cửa hàng bán hộ như sau này, hiệu Mạnh-tư số 36 phố hàng Đồng hiệu *Vĩnh Sương* số 7 phố Bà-trung hiệu *Quang lợi* số 23 và hiệu *Bảo Hợp* số 2 phố Cửa Đông Cũ hiệu *Phượng-Đình* số 100 phố Cầm gỗ hiệu *Vĩnh-hợp thịnh* số 8 phố hàng Buồm, hiệu *Phạm xuân Trang* số 62 phố hàng Bạc Hà nội hiệu *hợp hưng Long* số 21 phố khách Haiphòng hiệu *Hoa sinh Đường* số 27 phố khách Nam Định hiệu *Đức Phong* số 6 phố Đông thái Hải Dương, hiệu *Phúc Hưng* cửa hàng tạp hóa Phủ Yên các nơi bán hộ kể trên giá bán cũng nhất định như thế cả.
Bản hiệu lại có bán các sổ sách và gói-định cải lương và Hoàng Việt từng san tân ... có cả chữ tây chữ quốc ngữ và chữ Hán bán giá nhất định theo như giá đã đăng các báo từ trước xin các quí khách chiếu cố

Cám ơn lắm.
Hay kính bạch.
Vạn Xuân Đường Bắc-ninh 2038

PHAN-THÁI-THÀNH
HANOI — 4, RUE DES CANTONNAIS, 4 — HANOI

MỚI ĐẾN: LÀM KIỂU, NHIỀU MÙI RẤT ĐẸP

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

Đủ các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng Ta, hàng Saigon và các thứ vải
Bản-hiệu lại có thợ may rất khéo để may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối

No 180

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Nói xong, liền sửa soạn đồ-đạc tiễn trường. Lại nói chuyện *Hàn* phu nhân từ khi sinh được con gái rồi, bệnh bớt nhiều lắm, nhưng người vẫn còn yếu, cho nên kiêng gió mà không dám bước chân ra khỏi cửa phòng.

Người con dâu là *Phương-thị* lại thụ-thai, ngày đêm nôn mửa, đành nằm một chỗ, *Mạnh-gia linh* phải cáo về nhà để trông nom thuốc thang. Các nữ-tỳ trong nhà không ai quản-thúc, thành ra huyên-náo khó chịu.

Hàn phu-nhân bảo *Mạnh-gia-linh* rằng:

— Ta kiêng gió không dám ra khỏi cửa phòng, con dâu ta lại ngày đêm nôn mửa, nữ-tỳ không ai quản-thúc, ta muốn triệu *Tô-đại-nương* về đây để coi-xóc giúp các công-việc trong nhà, con nghĩ thế nào?

Mạnh-gia-linh nghĩ lấy làm phải. Bỗng thấy nữ-tỳ vào bảo rằng:

— Có Trung-hiếu-vương xin vào thăm.

Hàn phu - nhân bảo *Mạnh-gia-linh* rằng:

— Con mời chàng vào đây.

Mạnh-gia-linh đứng dậy ra nghênh tiếp *Hoàng phủ thiếu-hoa*. *Hoàng-phủ thiếu-hoa* nói:

— Xin nội-huynh cho phép tôi được vào trong phòng để thăm nhạc mẫu.

Mạnh gia-linh nói:

— Vâng! người đã có lòng tử-tế như vậy, tôi xin đưa vào.

Hai người cùng vào trong phòng. *Hàn* phu-nhân đã trở dậy, ngồi ở trên giường. *Hoàng-phủ thiếu-hoa* lạy chào, rồi cùng *Mạnh-gia-linh* cùng ngồi xuống ghế. Nữ-tỳ pha trà uống *Hoàng-phủ thiếu-hoa* hỏi rằng:

— Tôi nghe nói nhạc-mẫu bị bệnh, nhờ có quan *Lệ* thừa-tướng chữa khỏi phải không?

Hàn phu-nhân nói:

— Phải!

Hoàng-phủ thiếu-hoa nói:

— Nhạc-mẫu nhìn kỹ, có phải lệnh-viên cải dạng nam-trang đó không?

Hàn phu-nhân vốn tính thành-thực, không hay nói dối, bây giờ nghe nói, ngẫm-nghĩ hồi lâu, rồi mới đáp rằng:

— Khổ mặt giống nhau mà thôi, chứ không phải tiện-nữ.

Hoàng phủ thiếu-hoa nói:

— Tôi cũng thiết nghĩ nếu quả là lệnh-viên, vị-tất đã dám cỡn đùa đến như thế. Nhưng chẳng hay khi vào thăm bệnh cho nhạc-mẫu thì có thấy hoảng-hốt chút nào không?

Hàn phu-nhân nói:

— Tịnh không thấy hoảng-hốt chút nào cả.

Hoàng-phủ thiếu-hoa nói:

— Nếu vậy thì quyết không phải lệnh-viên.

Hàn phu-nhân nói:

— Không phải thật! Nay tôi có một việc này, đang muốn mời hiền-tế sang để nói chuyện: số là tôi mới yếu khỏi, còn phải kiêng gió, chưa dám bước chân ra khỏi cửa phòng. Người con dâu tôi lại thụ-thai, đêm ngày nôn-mửa, đành nằm một chỗ. Tôi muốn mời *Tô đại-nương* hãy tạm về đây để trông nom giúp việc nhà, khi nào tôi cùng con dâu tôi được khỏe-mạnh rồi thì *Tô-đại-nương* sẽ lại về vương-phủ.

Hoàng-phủ-thiếu-hoa nói:

— Công-việc trong nhà tiện-tế, cũng đều một tay *Tô-đại-nương* trông-coi cả, không thể dời ra được lúc nào. Nhưng nay nhạc-mẫu quí thể khiếm an, tiện-tế cũng xin bảo *Tô-đại-nương* sang đây để giúp nhạc-mẫu. Đợi khi nhạc-mẫu khỏe-mạnh rồi, bây giờ *Tô đại-nương* lại sẽ về vương-phủ.

Hàn phu-nhân nói:

— Nếu vậy thì hay lắm! sáng mai tôi sẽ sai người đem kiệu sang đón *Tô-đại-nương*.

Hoàng - phủ thiếu - hoa vâng lời, chuyện trò hồi lâu, rồi lại cáo-từ về phủ. Gặp bấy giờ vợ chồng *Hoàng-phủ-kính* đang cùng *Tô - đại - nương* cùng ngồi, bàn về công việc trong nhà, *Hoàng phủ thiếu-hoa* thuật chuyện cho nghe. *Tô-đại-nương* nói:

— Nếu *Hàn* phu-nhân và người con dâu cùng yếu-đau như thế thì thế tất tôi phải sang giúp.

Doãn phu-nhân nói:

— Khi nào *Hàn* phu-nhân khỏi bệnh rồi, tôi lại sẽ sai người sang đón.

Nàng *Lưu-yến-ngọc* cũng chạy đến mà nói với *Tô đại-nương* rằng

— Ngày mai tôi xin theo *đại-nương* sang thăm một thể.

Hoàng-phủ-thiếu-hoa nói:

— Nhạc mẫu và người con dâu đều yếu-đau cả, lấy ai là người tiếp khách, phu-nhân sang lại có điều bất-tiện, chỉ để một mình *đại-nương* đi mà thôi.

Tô-đại-nương sửa-soạn đồ-đạc. Qua ngày hôm sau, nhà họ *Mạnh* sai người đem kiệu sang đón, *Tô-đại-nương* đi ngay, con nữ-tỳ *Thụy-liễu* cũng đi theo hầu. Sang đến nhà họ *Mạnh*, nàng *Phương-thị* gượng dậy, cùng cha con *Mạnh-sĩ-nguyên* ra đón. *Tô-đại-nương* bảo nàng *Phương-thị* cứ về giường nằm, rồi lại vào phòng thăm *Hàn* phu-nhân.

Hàn phu-nhân ngồi dậy tiếp chuyện. *Tô đại-nương* hỏi rằng:

— Tôi nghe nói phu-nhân quí-thể khiếm an, nhờ được quan *Lệ* thừa-tướng đến chữa khỏi, chẳng hay *Lệ* thừa-tướng có phải là tiểu-thư cải-trang đó không?

Hàn phu-nhân đã toan nói thực, lại sợ *Tô đại-nương* tiết lộ, ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi mới đáp rằng:

— Nào phải tiện-nữ đâu, nếu thế chẳng may lắm ru!

Tô đại-nương nói:

— Tôi cũng chắc tiểu-thư khi nào lại có cái can-đảm như thế, cho nên *Lệ* thừa-tướng dẫu nhiều lần đến vương-phủ mà tôi cũng không hề nom trộm hôm nào. Chỉ thương thay cho tiểu-thư nhà ta ngày nay không biết sống chết thế nào?

Hàn phu-nhân nói:

— Tôi chắc tiện-nữ thế nào rồi cũng có ngày gặp gỡ.

Tô-đại-nương nói:

— Không biết tông-tích ở đâu cả thì đã chắc gì có ngày gặp gỡ.

Hàn phu-nhân nín lặng không nói, rồi lại đem tiền bạc sổ sách trong nhà giao cả cho *Tô-đại-nương* và dặn rằng:

— Phàm các nữ-tỳ, hễ đứa nào trái lệnh thì cứ đánh cho chết.

Tô đại-nương lại khuyên bảo các nữ-tỳ nên chăm chỉ công-việc, chớ cười-đùa huyên-náo mà bị trách phạt. Từ bấy giờ các nữ-tỳ đều một lòng theo lệnh *Tô-đại-nương*. Bấy giờ trong nhà họ *Mạnh* có 3 đứa tiểu-tỳ, chúng thấy con *Thụy-liễu* đến, lấy làm mừng rỡ, mới dọn rượu mời con *Thụy-liễu* uống.

Ba đứa tiểu-tỳ kia bảo con *Thụy-liễu* rằng:

— Bốn người chúng ta xuýt-xoát bằng tuổi nhau, âu là ta kết làm chị em.

Con *Thụy-liễu* nói:

— Nếu vậy hay! nhưng ta phải phát-thệ, đã là chị em kết nghĩa thì cấm không được nói dối nhau một câu gì.

Ba đứa tiểu-tỳ kia đều lấy làm phải, mới cùng nhau xụp lạy thiên-địa, ăn thề với nhau, rồi lại uống rượu, rất là vui-vẻ.

(Còn nữa).

Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN
Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn
Certifié l'insertion